

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

http://www.vlada.si/

DRŽAVNI ZBOR

LJUBLJANA

Številka: 54600-2/2013/4

Datum: 18. 4. 2013

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	19 -04- 2013
Šifra:	450-07/13- 3 1
Povezava:	
EPA:	1131- V EU:
Sign. zn.:	
Kratice:	

V prilogi vam na podlagi šestega odstavka 4. člena Zakona o poroštvu Republike Slovenije za zagotavljanje finančne stabilnosti v euroobmočju (Uradni list RS, št. 59/10 in 79/11) pošiljam:

- Osmo poročilo o poroštvu Republike Slovenije in odobreni finančni pomoči Irski, Portugalski republiki in Helenski republiki,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 5. redni seji dne 18. 4. 2013.

Vlada Republike Slovenije je na podlagi 45. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01 (23/02 – popr.), 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11 in 64/12) in 235. člena Poslovnika državnega zbora (Uradni list RS, št. 92/07 – uradno prečiščeno besedilo in 105/10) določila, da bodo kot njeni predstavniki na sejah Državnega zbora in njegovih delovnih teles sodelovali:

- dr. Uroš Čufer, minister za finance,
- mag. Mitja Mavko, državni sekretar, Ministrstvo za finance,
- mag. Mateja Vraničar, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Monika Pintar Mesarič, vršilka dolžnosti generalne direktorice Direktorata za javno premoženje in finančni sistem, Ministrstvo za finance,
- Barbara Knapič Navarrete, podsekretarka, Ministrstvo za finance.

PRILOGA: 1

Tanja Šarabon
GENERALNA SEKRETARKA

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Številka: 54600-2/2013/3

Datum: 18. 4. 2013

8. POROČILO O POROŠTVU REPUBLIKE SLOVENIJE IN ODOBRENI FINANČNI POMOČI IRSKI, PORTUGALSKI REPUBLIKI IN HELENSKI REPUBLIKI

Marec 2013

KAZALO

1	Uvod.....	3
2	Irska.....	5
2.1	Pogoji finančne pomoči.....	5
2.2	Izplačilo posameznih obrokov posojila (tranš).....	6
3	Portugalska republika.....	8
3.1	Pogoji finančne pomoči.....	8
3.2	Izplačilo posameznih obrokov posojila (tranš).....	9
4	Helenska Republika – 2. program pomoči	12
4.1	Pogoji finančne pomoči.....	13
4.2	Izplačilo posameznih obrokov posojila (tranš).....	13
5	Poroštvo Republike Slovenije	16

1 Uvod

Ob stopnjevanju globalne finančne in dolžniške krize je bilo ugotovljeno, da institucionalna ureditev EU ne zagotavlja učinkovitega mehanizma za morebitno finančno pomoč državam članicam EU, katerih skupna valuta je evro (v nadaljnjem besedilu: države članice območja evra). Zato so se predsedniki držav oziroma vlad držav članic območja evra na zasedanju 7. maja 2010 zavezali, da bodo ustanovili poseben mehanizem za zagotavljanje finančne pomoči državam članicam območja evra, če katera izmed njih ne bi mogla pridobiti zadostnih finančnih sredstev na trgu. Svet EU (ECOFIN) je na izrednem zasedanju 10. maja 2010 na predlog Evropske komisije sprejel Uredbo Sveta (EU) št. 407/2010 z dne 11. maja 2010 o vzpostavitvi Evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo (UL L 118, 12.5.2010, str. 1). Uredba omogoča zagotovitev finančne pomoči posamezni državi članici območja evra, ki jo na kapitalskih trgih zagotovi Evropska komisija z jamstvom proračuna EU do višine zgornje meje lastnih sredstev, s katero bi se po ocenah Evropske komisije lahko zagotovilo 60 milijard EUR (v nadaljnjem besedilu: EFSM). Vendar pa razpoložljiva sredstva v okviru mehanizma EFSM niso omogočala učinkovitega soočanja s potrebami po finančni pomoči, zato so se ministri na istem izrednem zasedanju Sveta EU (ECOFIN) dogovorili, da bodo države članice območja evra ustanovile posebno družbo EFSF (*European Financial Stability Facility*), ki bo lahko najemala kredite oziroma izdajala dolžniške vrednostne papirje z namenom zagotavljanja finančne pomoči v obliki posojil državi članici območja evra s poroštvom drugih držav članic območja evra. Dogovorjeno je bilo, da bo morebitna finančna podpora vezana na stroge pogoje glede ekonomskih politik. Družba EFSF je bila ustanovljena 7. junija 2010 v Luksemburgu. Države članice območja evra in družba EFSF so v Sporazumu EFSF (*»EFSF Framework Agreement«*) z dne 7. junija 2010 (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EFSF) določile pogoje, na podlagi katerih lahko družba EFSF daje posojila državam članicam območja evra v finančnih težavah do skupne višine 440 mrd EUR, pogoje glede financiranja teh posojil z izdajami instrumentov financiranja ter pogoje, pod katerimi države članice območja evra izdajo poroštvo za instrumente financiranja družbe EFSF.

Efektivna posojilna sposobnost družbe EFSF je bila zaradi dodatnih mehanizmov zavarovanja, ki omogočajo pridobitev in ohranitev najvišje bonitetne ocene družbe EFSF, manjša od 440 milijard EUR, kot je bilo prvotno predvideno. Elementa zavarovanja, ki sta zniževala efektivno posojilno sposobnost EFSF, sta bila predvsem denarna rezerva, ki je enaka višini neto sedanje vrednosti obresti na posojila EFSF, in posebna posojilna rezerva (EFSF del zbranih sredstev na kapitalski trgih za posamezno tranšo ne izplača državi posojilojemalki, temveč hrani kot rezervo). Vsled navedenega so države članice sprejele odločitev, da se spremeni Sporazum EFSF z namenom ponovne vzpostavitve efektivne posojilne sposobnosti v višini 440 mrd EUR in da se poveča prožnost oziroma nabor instrumentov EFSF. Nabor operacij družbe EFSF tako obsega tudi nakupe obveznic države članice v finančnih težavah na primarnem trgu, intervencije na sekundarnem trgu obveznic države članice, preventivne ukrepe na podlagi posebnega previdnostnega programa (kreditnih linij) ter možnost finančne dokapitalizacije finančnih institucij s posojili vladam, tudi v državah, ki niso zavezane s programom prilagoditve ekonomskih politik. Spremembe EFSF Sporazuma so pričele veljati 18. 10. 2011.

Državni zbor Republike Slovenije je za namen sodelovanja Republike Slovenije v Evropskem instrumentu za zagotavljanje finančne stabilnosti v evroobmočju – t.i. *European Financial Stability Facility* (EFSF) sprejel Zakon o poroštvo Republike Slovenije za zagotavljanje finančne stabilnosti v euroobmočju (Uradni list RS, št. 59/10 in 79/2011¹; ZPZFSEu), ki predstavlja pravno podlago za poroštvo Republike Slovenije za obveznosti družbe EFSF, katerega namen je ohranitev finančne stabilnosti v območju evra. Preko slednjega mehanizma je Republika Slovenija udeležena pri finančni pomoči Irski in Portugalski republiki, od sprejetja drugega programa pomoči za Helensko republiko pa tudi njej.

2. februarja 2012 so veleposlaniki držav evroobmočja v Bruslju podpisali novo pogodbo o ustanovitvi evropskega mehanizma za stabilnost (EMS). Po ratifikaciji pogodbe s strani držav članic evroobmočja, je 8. oktobra 2012 potekalo ustanovno zasedanje Sveta guvernerjev EMS in s tem je institucija tudi formalno začela delovati. Državni zbor RS je Zakon o ratifikaciji pogodbe o ustanovitvi EMS potrdil 19. aprila 2012. Da bi zagotovili neprekinjeno financiranje tekočih programov, bo Svet guvernerjev EMS sprejel potrebne ukrepe za prehod z EFSF na EMS.

Skladno s šestim odstavkom 4. člena ZPZFSEu zadevno poročilo obravnava dano poroštvo in odobreno finančno pomoč državam članicam območja evra, ki se financira iz instrumentov financiranja, zavarovanih s poroštvom Republike Slovenije, do konca decembra 2012.

¹ Zakon o spremembah Zakona o poroštvo Republike Slovenije za zagotavljanje finančne stabilnosti v euroobmočju (Uradni list RS, št. 79/2011; ZPZFSEu-A) predstavlja potrebno pravno podlago za implementacijo sprememb EFSF Sporazuma.

2 Irska

Irska vlada je dne 21. novembra 2010 uradno zaprosila EU in Mednarodni denarni sklad (MDS) za finančno pomoč. Irska je konec leta 2009 izkazovala 14,4% BDP primanjkljaja in 65,5% BDP dolga (104,5 mrd EUR), zaradi potrebe po sanaciji bank se je primanjkljaj v letu 2010 povzpел na 32% BDP (brez ukrepov v bančnem sektorju bi predvidoma znašal 12,5% BDP).

Po predaji vloge za finančno pomoč so predstavniki Evropske komisije, MDS in Evropske centralne banke (ECB) pripravili predlog celovitega programa financiranja. Ta predvideva, da bo Irska potrebovala 85 mrd EUR pomoči, od česar bodo sami iz notranjih virov, predvsem pokojninskih skladov, sposobni zagotoviti 17,5 mrd EUR. Od preostalih 67,5 mrd EUR naj bi tako kot v primeru Grčije 1/3 pomoči zagotovil MDS, katerega Odbor izvršnih direktorjev je 16. decembra 2010 že odobril 22,5 mrd EUR pomoči Irski, 2/3 pa EU, pri čemer naj bi se ta financirala iz treh delov:

- prvi del v višini 22,5 mrd EUR sloni na Uredbi Sveta EU o vzpostavitvi Evropskega mehanizma za finančno stabilizacijo, ki sloni na jamstvu proračuna EU (EFSM);
- drugi del v višini 17,7 mrd EUR sloni na mehanizmu za zagotavljanje finančne stabilnosti v evroobmočju – t.i. *European Financial Stability Facility* (EFSF);
- bilateralni prispevki Velike Britanije (3,8 mrd EUR), Švedske (0,6 mrd EUR) in Danske (0,4 mrd EUR).

Dne 28. novembra 2010 so ministri Evroskupine in Sveta EU (ECOFIN) soglasno odobrili finančno pomoč Irski v skladu z zaprosilom irske vlade za zaščito območja evra kot celote.

2.1 Pogoji finančne pomoči

Zaradi predstavljenih sprememb EFSF Sporazuma, predvsem odprave t.i. posojilne rezerve, je bilo potrebno prilagoditi posojilno pogodbo (*Loan Facility Agreement*) z dne 22. decembra 2010, sklenjeno med družbo EFSF, Irsko ter irsko centralno banko, v skladu s katero je bila izplačana tranša v okviru prvega posojilnega obroka posojila Irski. Vsled navedenega je bila dne 27. oktobra 2011 med navedenimi strankami sklenjena »ad hoc« pogodba o finančni pomoči (*Financial Assistance Facility Agreement*), namenjena zgolj izplačilu tranše iz drugega posojilnega obroka Irski. Posojilna pogodba z dne 22. decembra 2010 namreč predvideva t.i. posojilno rezervo, ki znatno zmanjšuje posojilno sposobnost EFSF, pri čemer zaradi sprememb EFSF Sporazuma posojilna rezerva ni več potrebna.

Glede na to, da usklajevanje enotne oz. krovne pogodbe o finančni pomoči, ki bi v celoti zaobjela vse instrumente EFSF, še ni bilo zaključeno, so 9. decembra 2011 EFSF, Irska in irska centralna banka sklenile še eno »ad hoc«, t.i. drugo pogodbo o finančni pomoči (*Second Financial Assistance Facility Agreement*), namenjeno izplačilu tranše iz tretjega posojilnega obroka Irski, ki je podrobneje predstavljen v poglavju 2.5 *Izplačilo 3. obroka posojila* tega poročila. Druga pogodba o finančni pomoči povzema obliko in vsebino predhodne, t.j. prve

pogodbe o finančni pomoči z dne 27. oktobra 2011, pri čemer upošteva, da zaradi sprememb EFSF Sporazuma ni potrebna več posojilna rezerva.

30. marca 2012 so nato EFSF, Irska in irska centralna banka podpisale novo enotno oziroma t.i. krovno pogodbo o finančni pomoči (*Master Financial Assistance Facility Agreement*), z dodatkom o posebnih pogojih posojila (*Loan Facility: Facility Specific Terms*) v maksimalni višini 8,5 mrd EUR, podpisanim istega dne. 8,5 mrd EUR predstavlja še razpoložljivi znesek finančne pomoči Irski s strani EFSF (odobrene v skupnem znesku neto črpanja 17,7 mrd EUR), ki ni bil črpan do podpisa krovne pogodbe.

Pogoji posojila, ki so določeni s krovno pogodbo o finančni pomoči (*Master Financial Assistance Facility Agreement*) in dodatkom o posebnih pogojih posojila (*Loan Facility: Facility Specific Terms*), med EFSF, Irsko in irsko centralno banko, so:

- skupen znesek finančne pomoči: 8,5 mrd EUR, pri čemer neto črpanje ne bo presegalo 8,435 mrd EUR;
- črpanje finančne pomoči: v več obrokih;
- obdobje razpoložljivosti posojila: od dne končanja vseh potrebnih postopkov za pričetek veljavnosti krovne pogodbe o finančni pomoči in do 8. decembra 2013;
- povprečna ročnost posojila: največ 15 let, pri čemer se upošteva vsa pretekla in prihodnja izplačila posojil EFSF Irski;
- marža: 0, vendar jo lahko Svet direktorjev EFSF ob odobritvi dajalk poroštva od časa do časa spremeni.

2.2 Izplačilo posameznih obrokov posojila (tranš)

V skladu s posojilno pogodbo, obema »ad hoc« pogodbama o finančni pomoči in krovno pogodbo o finančni pomoči Irska zaprosi za črpanje sredstev v določenem obdobju (praviloma za posamezno četrtletje) (v nadaljevanju: posojilni obrok), v okviru katerega družba EFSF izplača eno ali več tranš posojila v skladu z zmožnostjo pridobivanja sredstev na kapitalskih trgih. Posamezni posojilni obroki so odobreni z izmenjavo zahtevka za črpanje (*Request for Funds*) in obvestila o sprejemu (*Acceptance Notice*). Z obvestilom o potrditvi (*Confirmation Notice*) nato EFSF državi prejemnici posojila navede dokončne finančne pogoje za konkretno posojilo, obrok ali tranšo. Odobritev posameznega posojilnega obroka (razen 1. posojilnega obroka) je pogojena s potrditvijo držav članic dajalk poroštva, da se strinjajo oziroma potrjujejo, da Irska izpolnjuje pogoje oziroma program ekonomskih politik, katerih izpolnjevanje preverja Evropska komisija v sodelovanju z Evropsko centralno banko.

Irska je do 31. 12. 2012 črpala 4 obroke posojila, ob tem da je 3. obrok posojila črpala v treh tranšah in sicer:

1. obrok v neto višini **3,6 mrd EUR**, črpanje dne 1. 2. 2011, dospelost 8. 7. 2016;
2. obrok v neto višini **3 mrd EUR**, črpanje dne 10. 11. 2011, dospelost 4. 2. 2022;
3. obrok v neto višini **2,72 mrd EUR**, črpanje v treh tranšah (financiranje je bilo sprva začasno s krajšimi ročnostmi za vse tri tranše posojila, nato pa je bilo posojilo prve in tretje tranše

refinancirano s posojili z daljšimi ročnostmi – glej tudi 7. poročilo; povprečna ročnost bo tako znana naknadno, ko bo v celoti zagotovljeno financiranje z dolgoročnejšimi instrumenti):

1. Neto izplačilo tranše v višini **0,98 mrd EUR** dne 15. 12. 2011, dospelost 23. 8. 2019;
2. Neto izplačilo tranše v višini **1,26 mrd EUR** dne 12. 1. 2012, dospelost 4. 2. 2015;
3. Neto izplačilo tranše v višini **0,48 mrd EUR** dne 19. 1. 2012, dospelost 19.7.2041;
4. obrok v neto višini **2,8 mrd EUR**, črpanje dne 3.4.2012, dospelost 3.4.2037.

Irska je do 31. 12. 2012 črpala **12 mrd EUR** posojila s povprečno ročnostjo 12,47 let.

3 Portugalska republika

Portugalska vlada je dne 7. aprila 2011 uradno zaprosila EU in MDS za finančno pomoč. Program za obdobje od 2011-2014 vsebuje nabor ukrepov za spodbuditev rasti in odpiranje novih delovnih mest, za omejitvev oziroma zmanjšanje javnega dolga in javnofinančnega primanjkljaja ter za stabilizacijo portugalskega finančnega sektorja.

Program finančne pomoči predvideva pomoč Portugalski republiki v višini 78 mrd EUR. Od tega bodo vsak po 1/3 (26 mrd EUR) zagotovili MDS, EFSM in EFSF.

Dne 17. maja 2011 so ministri Euroskupine in Sveta EU (ECOFIN) soglasno odobrili finančno pomoč Portugalski republiki v skladu z zaprosilom portugalske vlade za zaščito območja evra kot celote.

3.1 Pogoji finančne pomoči

Zaradi predstavljenih sprememb EFSF Sporazuma, predvsem odprave t.i. posojilne rezerve, je bilo potrebno prilagoditi posojilno pogodbo (*Loan Facility Agreement*) z dne 27. maja 2011, sklenjeno med družbo EFSF, Portugalsko republiko ter portugalsko centralno banko, v skladu s katero je bila izplačana tranša v okviru prvega posojilnega obroka posojila Portugalski republiki. 9. decembra 2011 je bila tako med navedenimi strankami sklenjena »ad hoc« pogodba o finančni pomoči (*Financial Assistance Facility Agreement*), namenjena izplačilu drugega posojilnega obroka Portugalski republiki, ki je predstavljen v poglavju 3.4 *Izplačilo 2. obroka posojila* tega poročila.

25. maja 2012 so nato EFSF, Portugalska republika in portugalska centralna banka podpisale novo enotno oziroma t.i. krovno pogodbo o finančni pomoči (*Master Financial Assistance Facility Agreement*), z dodatkom o posebnih pogojih posojila (*Loan Facility: Facility Specific Terms*) v maksimalni višini 16,5 mrd EUR, podpisanim istega dne. 16,5 mrd EUR predstavlja še razpoložljivi znesek finančne pomoči Portugalski republiki s strani EFSF (odobrene v skupnem znesku neto črpanja 26 mrd EUR), ki ni bil črpan do podpisa krovne pogodbe.

Pogoji posojila, ki so določeni s krovno pogodbo o finančni pomoči (*Master Financial Assistance Facility Agreement*) in dodatkom o posebnih pogojih posojila (*Loan Facility: Facility Specific Terms*) med EFSF, Portugalsko republiko in portugalsko centralno banko, so:

- skupen znesek finančne pomoči: 16,5 mrd EUR, pri čemer neto črpanje ne bo presegalo 16,372 mrd EUR;
- črpanje finančne pomoči: v več tranšah;
- obdobje razpoložljivosti posojila: od dne končanja vseh potrebnih postopkov za pričetek veljavnosti krovne pogodbe o finančni pomoči in do 18. maja 2014.;
- povprečna ročnost posojila: največ 15 let, pri čemer se upošteva vsa pretekla in prihodnja izplačila posojil EFSF Portugalski republiki iz naslova te pogodbe;
- marža: 0, vendar jo lahko Svet direktorjev EFSF ob odobritvi dajalk poročstva od časa do časa spremeni.

3.2 Izplačilo posameznih obrokov posojila (tranš)

V skladu s posojilno pogodbo, »ad hoc« pogodbo o finančni pomoči in krovno pogodbo o finančni pomoči Portugalska republika zaprosi za črpanje sredstev v določenem obdobju (praviloma za posamezno četrletje) (v nadaljevanju: posojilni obrok), v okviru katerega družba EFSF izplača eno ali več tranš posojila v skladu z zmožnostjo pridobivanja sredstev na kapitalskih trgih. Posamezni posojilni obroki so odobreni z izmenjavo zahtevka za črpanje (*Request for Funds*) in obvestila o sprejemu (*Acceptance Notice*). Z obvestilom o potrditvi (*Confirmation Notice*) nato EFSF državi prejemnici posojila navede dokončne finančne pogoje za vsako posamezno tranšo. Odobritev posameznega posojilnega obroka (razen 1. posojilnega obroka) je tudi pogojena s potrditvijo držav članic dajalk poročstva, da se strinjajo oziroma potrjujejo, da Portugalska republika izpolnjuje pogoje oziroma program ekonomskih politik, katerih izpolnjevanje preverja Evropska komisija v sodelovanju z Evropsko centralno banko.

Portugalska je do 31. 12. 2012 črpala 5 obrokov posojila, ob tem da je 1. obrok posojila črpala v dveh tranšah, 2. obrok posojila pa v treh tranšah in sicer:

1. obrok posojila v neto višini **5,9 mrd EUR** je bil črpan v dveh tranšah:
 1. Neto izplačilo tranše v višini **3,7 mrd EUR** dne 22. 6. 2011, dospelost 5. 7. 2021;
 2. Neto izplačilo tranše v višini **2,2 mrd EUR** dne 29. 6. 2011, dospelost 5. 12. 2016;
2. obrok posojila v neto višini **3,7 mrd EUR** je bil črpan v treh tranšah (financiranje začasno s krajšimi ročnostmi, vendar bo refinancirano s posojili z daljšimi ročnostmi, povprečna ročnost bo tako znana naknadno, ko bo zagotovljeno financiranje z dolgoročnejšimi instrumenti):
 1. Neto izplačilo tranše v višini **1 mrd EUR** dne 20.12. 2011, dospelost 23. 8. 2012;
 2. Neto izplačilo tranše v višini **1,7 mrd EUR** dne 12.1. 2012, dospelost 4. 2. 2015;
 3. Neto izplačilo tranše v višini **1 mrd EUR** dne 19. 1. 2012, dospelost 19. 7. 2012;
3. obrok posojila v neto višini **5,2 mrd EUR**, črpan dne 30. 5. 2012, dospelost 30. 5. 2032;
4. obrok posojila v neto višini **2,6 mrd EUR**, črpan 17. 7. 2012, dospelost 17. 7. 2038;
5. obrok posojila v neto višini **0,8 mrd EUR**, črpan 03. 12. 2012, dospelost 03. 12. 2028.

Portugalska je tako do 31.12.2012 črpala skupaj **18,2 mrd EUR** posojila, s povprečno ročnostjo 14,5 let.

Izplačilo posameznih posojilnih obrokov (razen 1. posojilnega obroka) je pogojeno s soglasjem držav članic dajalk poročstva, da Portugalska republika izpolnjuje pogoje iz programa ekonomskih politik, ki se jih je zavezala izpolniti. Poročilo o izpolnjevanju pogojev pripravi Evropska komisija v sodelovanju z ECB.

Črpanje 5. obroka posojila je bilo Portugalski republiki odobreno dne 29. 11. 2012 na podlagi 6. poročila Troike o izvajanju ekonomskega prilagoditvenega programa na Portugalskem.

Glavni zaključki poročila so, da Portugalska program izvaja skladno z načrti, da je položaj boljši, kot so pričakovali, kljub temu pa naraščajo nekateri izzivi. Nadaljuje se fiskalno in

zunanje prilagajanje, zadostni kapitalski in likvidnostni blažilniki so znižali tveganja za finančno stabilnost, strukturne reforme napredujejo. Za doseganje zastavljenih fiskalnih ciljev bodo sicer potrebni nadaljnji ukrepi za konsolidacijo v letih 2013 in 2014. Po večjem padcu gospodarske aktivnosti v letu 2012, Evropska komisija napoveduje postopno okrevanje v letu 2013. Rast naj bi temeljila predvsem na izvozu, kar podpirajo tudi ukrepi Vlade za nadaljnje povečanje konkurenčnosti.

Fiskalna konsolidacija poteka v skladu z načrti, da se doseže primanjkljaja 5 % BDP in 4,5 % BDP v letih 2012 in 2013. Prihodki države so bili sicer nekoliko nižji, kot je bilo predvideno, kar pa je Portugalska delno nadomestila z omejevanjem porabe. Vlada je tudi sprejela dodatne ukrepe za doseg ciljev za leti 2012 in 2013, ki vključujejo nadaljnja znižanja nadomestil za zaposlene, znižanje socialnih nadomestil in subvencij, tudi na področju zdravstva, reze na vmesni porabi in zniževanje investicij. Na prihodkovni strani načrtujejo spremembe pri dohodnini, ki vključujejo zmanjšanje števila dohodninskih razredov, zvišanje povprečne davčne stopnje in zmanjševanje davčnih olajšav. Pri davku na dobiček podjetij načrtujejo omejevanje višine odbitkov plačil obresti od davčne osnove ter znižanje zgornje meje za najvišjo obdavčitev. Fiskalna prilagoditev naj bi v letu 2013 tako temeljila na ukrepih na strani prihodkov. Ker je takšna konsolidacija povezana s tveganji, vlada načrtuje dodatne ukrepe, ki bi jih po potrebi sprejela na strani odhodkov v skupni višini 0,5 % BDP. Portugalska načrtuje tudi trajno znižanje deleža izdatkov v BDP.

Portugalska načrtuje tudi celostno reformo proračunskega okvira, s katero bi okrepila proračunski proces in upravljanje z javnimi sredstvi. Vzpostavili so nov sistem kontrol nad prevzemanjem obveznosti, ki že kaže prve rezultate, vendar pa je potreben napredek pri nadzoru izvajanja. Napredek je bil narejen tudi na področju reforme lokalnih oblasti, kjer je imela Portugalska v preteklosti velike težave z nepreglednostjo in pomanjkanjem nadzora. V zaključni fazi je tudi proces prestrukturiranja davčne uprave, okrepljen je nadzor nad pobiranjem davkov. Podjetja v državni lasti naj bi do konca leta 2012 na nivoju sektorja poslovala s pozitivnim saldonom. Program privatizacije je bil potrjen. Reforma v zdravstvu napreduje, vidni so že tudi prvi pomembni prihranki.

Odpornost bančnega sektorja se povečuje kljub težki makroekonomski situaciji. Slaba posojila bodo sicer verjetno še naraščala zaradi slabšanja gospodarskega položaja, še posebej v gradbeništvu in na področju trga nepremičnin. Povpraševanje po investicijskih posojilih in nakupih stanovanjskih objektov ostaja šibko. Nadomestila za depozite so se po ukrepanju centralne banke znižala, kar naj bi se posledično sčasoma prelilo v nižje obresti za posojila. Dostopnost do posojil ostaja omejena in draga, še posebno za mala in srednja podjetja (MSP). Zato vlada nadaljuje z ukrepi za naslovitev vprašanja financiranja MSP, ki vključujejo tudi vzpostavitev financiranja z listinjenjem hipotekarnih posojil z garancijo države ter z uporabo kohezijskih sredstev.

Portugalska uspešno izvaja tudi reforme na trgu dela (aktivna politika zaposlovanja, zniževanje odpravnin, povečevanje fleksibilnosti na trgu dela), reforme pravosodnega sistema (ukrepi za pospešitev dela sodišč na področju civilnih tožb in izboljšanje upravljanja

sodišč), reforme za zniževanje stroškov v energetiki in telekomunikacijah ter reformo pristanišč (ukrepi za izboljšanje poslovanja in upravljanja, vključno s koncesijami za upravljanje s pristanišči) z namenom zniževanja stroškov in izboljšanja poslovanja tega dela infrastrukture, ki je zelo pomemben za izvozno panogo.

Portugalska je tudi pričela pripravljati celovito reformo davka na dobiček podjetij z namenom povečevanja investicij in izboljšanja konkurenčnosti ob hkratnem upoštevanju pravil EU.

4 Helenska republika – 2. program pomoči

Voditelji držav oziroma vlad območja evra in institucij EU so 21. julija 2011 sklenili, da podprejo nov program finančne pomoči za Helensko republiko (v nadaljevanju: Grčija), skupaj z MDS in prostovoljnimi prispevki zasebnega sektorja. Dogovorjeno je bilo, da se bo drugi program finančne pomoči Grčiji financiral preko EFSF in bo tako podprt s poroštvi držav članic območja evra, spremljal pa ga bo tudi nov program ukrepov ekonomskih politik, katerega izvajanje bodo nadzirale EK, ECB in MDS.

Na zasedanju vrha držav območja evra 26. oktobra 2011 so voditelji držav oziroma vlad območja evra izpostavili dodatno, bistveno večjo vključenost zasebnega sektorja, ki je ključna za dosego vzdržnosti grškega dolga. Države članice območja evra so v zameno za vključitev zasebnega sektorja izrazile pripravljenost prispevati do 30 milijard EUR v korist zasebnega sektorja.

Implementacija drugega programa finančne pomoči Grčiji poteka v dveh delih.

Prvi del finančne pomoči Grčiji v okviru 2. programa zajema:

- a) finančna sredstva, ki jih EFSF zagotovi za namen **prostovoljnega sodelovanja zasebnega sektorja** pri znižanju javnega dolga Grčije z zamenjavo obveznic,
- b) finančna sredstva za namen **plačila natečenih obresti na obveznice**, ki so predmet zamenjave;
- c) finančna sredstva, ki se namenijo za **odkup določenih grških državnih obveznic**, katerih imetnice so nacionalne centralne banke (v nadaljnjem besedilu: NCB) za namen zavarovanja za monetarne in operacije odprtega trga pri finančnih institucijah (dostop do likvidnih sredstev Eurosistema), ter
- d) finančna sredstva za namen **dokapitalizacije grških bank**.

Vlada RS je odobritev koriščenja sredstev za instrumente financiranja za namen zagotavljanja finančne pomoči Grčiji republiki v skupnem evropskem okviru za prvi del finančne pomoči obravnavala in potrdila na svoji seji, dne 29. februarja 2012. Istega dne sta se s predmetno odobritvijo koriščenja sredstev seznanila tudi Odbor DZ za zadeve EU in Odbor DZ za finance in monetarno politiko na skupni seji.

Drugi del 2. programa finančne pomoči pa obsega izpolnitev grških potreb po financiranju do konca leta 2014 in s tem nadomešča izpad financiranja Grčije s strani finančnih trgov, ki bo ob novem programu ukrepov in pogojev ekonomske politike omogočil vzpostavitev vzdržne ravni zadolženosti Grčije ter tako njen ponoven dostop do finančnih trgov. Del tega paketa je tudi preoblikovanje nečrpanih sredstev iz naslova bilateralnih posojil iz prvega programa v financiranje preko EFSF s poroštvom držav članic območja evra.

Vlada RS je odobrila koriščenje sredstev za program financiranja za namen zagotavljanja drugega dela finančne pomoči Grčiji 13. marca 2012, s čimer sta se Odbor DZ za zadeve EU in Odbor DZ za finance in monetarno politiko seznanila 14. marca 2012.

Finančna pomoč Grčiji, ki se bo za 2. program zagotavljala preko EFSF, znaša skupaj (torej za prvi in drugi del drugega programa finančne pomoči) do 186 mrd EUR.

4.1 Pogoji finančne pomoči

Finančna pomoč Grčiji se zagotavlja na podlagi več različnih pogodb o finančni pomoči, glede na različne sklope finančne pomoči v okviru drugega programa finančne pomoči.² Vsak sklop finančne pomoči (nekateri od teh specifični samo za Grčijo) namreč zahteva specifično tehnično izvedbo, zato ni bila primerna združitev v eno pogodbo o finančni pomoči.

1. marca 2012 so EFSF, Helenska republika in centralna banka Grčije podpisale Pogodbo o finančni pomoči za namen prostovoljnega sodelovanja zasebnega sektorja, Pogodbo o finančni pomoči za plačilo natečenih obresti na obveznice ter Pogodbo o finančni pomoči za namen izboljšanja kreditne kakovosti ECB, ki določajo pogoje za odobritev črpanja posameznih tranš s strani dajalk poročstva in EFSF.

V drugi polovici marca 2012 so EFSF, Helenska republika, Helenski sklad za finančno stabilnost in centralna banka Grčije podpisale še krovno Pogodbo o finančni pomoči (*Master Financial Assistance Facility Agreement*), v skladu s katero bo Grčija črpala posojilo, vezano na izvajanje prilagoditvenega programa, ter finančno pomoč za dokapitalizacijo grških bank. Preko te pogodbe bo EFSF, pod pogojem, da bodo izpolnjeni pogoji za črpanje, Grčiji nudil finančno pomoč v višini do 109,1 mrd EUR v več obrokih do 31. decembra 2014.

4.2 Izplačilo posameznih obrokov posojila (tranš)

Posamezne pogodbe o finančni pomoči določajo postopek črpanja, ki se izvede z izmenjavo zahtevka za črpanje (*Request for Funds*) in obvestila o sprejemu (*Acceptance Notice*) med državo prejemnico pomoči in EFSF. Odobritev posameznega črpanja je pogojena tudi s potrditvijo držav članic dajalk poročstva, da se strinjajo oziroma potrjujejo, da so bili izpolnjeni pogoji, določeni za posamezno črpanje.

Helenska republika je do 31. 12. 2012 črpala 3 obroke posojila v okviru drugega programa, pri tem da je prvi obrok črpala v petih tranšah, tretji obrok pa bo črpala v treh tranšah, od tega je dve črpala do konca leta 2012, enega pa januarja 2013:

1. obrok posojila je bil črpan v petih tranšah:

1. tranša v vrednosti **5,9 mrd EUR**, črpana dne 19. 3. 2012, dospelost 19. 3. 2032;
2. tranša v vrednosti **3,3 mrd EUR**, črpana dne 10. 4. 2012, dospelost 10. 4. 2027;

² Glej tudi 5. poročilo o poročstvu Republike Slovenije in odobreni finančni pomoči Irski, Portugalski republiki in Helenski republiki, ki ga je dne 7.6.2012 sprejela Vlada RS in dne 22.6.2012 obravnaval Odbor za finance in monetarno politiko Državnega zbora.

3. tranša v vrednosti **25 mrd EUR** (za namen dokapitalizacije grških bank), črpana dne 19. 4. 2012, dospelost 19. 4. 2032;
4. tranša v vrednosti **4,2 mrd EUR**, črpana dne 10. 5. 2012, dospelost 10. 5. 2027;
5. tranša v vrednosti **1 mrd EUR**, črpana dne 28. 6. 2012, dospelost 28. 6. 2027;
2. obrok posojila v neto višini **11,3 mrd EUR** je bil črpan 17. 12. 2012, dospelost 17. 06. 2042;
3. obrok posojila je bil črpan v dveh tranšah:
 1. tranša v vrednosti **7 mrd EUR**, črpana dne 17. 12. 2012, dospelost 17. 12. 2046;
 2. tranša v vrednosti **16 mrd EUR**, črpana dne 19. 12. 2012, za namen dokapitalizacije grških bank (začasno financirana s krajšimi ročnostmi, vendar bodo posojila refinancirana s posojili z daljšimi ročnostmi; povprečna dospelost 10. 4. 2027; povprečna ročnost bo tako znana naknadno, ko bo v celoti zagotovljeno financiranje z dolgoročnejsimi instrumenti).

Pred dokončno odobritvijo drugega programa pomoči je bilo potrebno uspešno izpeljati postopek prostovoljne zamenjave grških obveznic s strani zasebnega sektorja, da se tako zagotovi znižanje dolga Grčije. V ta namen je Grčija črpala sredstva v skupni višini **29,7 mrd EUR** z dospelostjo 30 let, oziroma v treh tranšah in sicer:

1. Neto izplačilo tranše v višini **26,6 mrd EUR** dne 12. 3. 2012;
2. Neto izplačilo tranše v višini **3 mrd EUR** dne 10. 4. 2012 in
3. Neto izplačilo tranše v višini **77,9 mio EUR** dne 25. 4. 2012.

Hkrati je v okviru izpeljave postopka prostovoljne zamenjave grških obveznic Grčija črpala tudi sredstva za namen plačila natečenih obresti na obveznice, ki so bile predmet prostovoljnega prestrukturiranja, v skupni višini **4,8 mrd EUR** in sicer v treh tranšah:

1. Neto izplačilo tranše v višini **4,6 mrd EUR** dne 12. 3. 2012;
2. Neto izplačilo tranše v višini **209,5 mio EUR** dne 10. 4. 2012 in
3. Neto izplačilo tranše v višini **14,6 mio EUR** dne 25. 4. 2012.

Poleg tega je EFSF v času izvedbe prostovoljne zamenjave grških obveznic s strani zasebnega sektorja, ko je imela Grčija bonitetno oceno le delne zmožnosti za plačevanje obveznosti, Evrosistemu za zavarovanje zagotovil obveznice v skupni vrednosti **35 mrd EUR**, ki so bile 25. 7. 2012 vrnjene EFSF in 3. 8. 2012 razdolžene.

Črpanje drugega in tretjega obroka posojila Grčiji je bilo odobreno dne 13. 12. 2012 na podlagi poročila Troike, da je Grčija izvedla vse zahtevane ukrepe, ki so bili dogovorjeni kot pogoj za izplačilo. Grčija je namreč morala sprejeti dodaten sveženj ukrepov, ki ga je grški parlament sprejel 7. 11. 2012, ter proračun za leto 2013, ki ga je grški parlament sprejel 11. 11. 2012. Glavni ukrepi, ki jih ta sveženj vključuje, so:

- zvišanje upokojitvene starosti na 67 let,
- ukinitev izplačevanja dveh od skupaj 14 pokojnin,
- pokojnine, ki so višje od tisoč evrov mesečno, naj bi se znižale za med 5 in 15 odstotkov,
- omogočili naj bi ukinjanje delovnih mest v javnem sektorju in nadaljnje znižanje plač za zaposlene v javnem sektorju,

- pri strukturnih reformah naj bi Grčija nadaljevala liberalizacijo trgovine na drobno, reguliranih poklicev in trga dela.

Poleg navedenih ukrepov pa je bilo potrebno sprejeti še dodatne ukrepe, s katerimi se bo zagotovilo znižanje grškega dolga na vzdržno raven. Tako je Evroskupina 13. 12. 2012 sprejela tudi naslednji paket dodatnih ukrepov:

- podajšanje ročnosti posojil EFSF,
- podaljšanje odloga odplačil obrestni iz posojil EFSF,
- podaljšanje ročnosti in znižanje obrestnih mer bilateralnih posojil,
- prenos dobičkov Eurosistema iz operacij nakupov grških dolžniških vrednostnih papirjev na sekundarnem trgu.

S tako dogovorjenim paketom ukrepov naj bi bilo zagotovljeno znižanje dolga Grčije na 124 % BDP do leta 2020 in nato na 110 % BDP do leta 2022.

Grčija je tako do 31. 12. 2012 črpala skupaj **108,2 mrd** EUR posojila.

5 Poroštvo Republike Slovenije

Skladno z ZPZFSEu Republika Slovenija daje poroštvo za obveznosti družbe EFSF:

- za vse najete kredite, izdane dolžniške vrednostne papirje in druge sklenjene posle (v nadaljnjem besedilu: instrumenti financiranja) v okviru programa financiranja iz 4. člena ZPZFSEu, za namen dajanja posojil in drugih oblik finančne pomoči (v nadaljnjem besedilu: finančna pomoč) državam članicam euroobmočja v finančnih težavah;
- za posamezne instrumente financiranja izven programa financiranja iz 4. člena ZPZFSEu, za namen finančne pomoči državam članicam euroobmočja v finančnih težavah;
- iz glavnice in pripadajočih obresti ter stroškov finančnih poslov, povezanih z instrumenti financiranja in pridobitvijo ter ohranitvijo njihove visoke bonitetne ocene (v nadaljnjem besedilu: finančni posli).

pri čemer celotni obseg poroštva Republike Slovenije po ZPZFSEu znaša do skupne višine glavnice 3.664.300.000 EUR in za pripadajoče obresti in stroške instrumentov financiranja oziroma finančnih poslov.³

Skladno s poroštveno pogodbo (*Deed of Guarantee*) države dajalke poroštva, vključno z Republiko Slovenijo, izdajo poroštva za finančne instrumente, ki jih bo izdala družba EFSF, v višini njihovega deleža v posamezni izdaji povečanega na 120% oziroma do 165% za izdaje po uveljavitvi sprememb EFSF Sporazuma, tj. dne 18. 10. 2011. Namen povečanja deleža je pridobitev in ohranjanje najboljše bonitetne ocene družbe EFSF, saj omogoča, da je v primeru nastanka plačilne nesposobnosti katere od držav članic dajalk poroštva, posamezna izdaja zavarovana s poroštvi ostalih držav članic dajalk poroštva do 120% oziroma do 165% njihovega deleža v posamezni izdaji. Ne glede na navedeno, pa znaša celotni obseg poroštva Republike Slovenije do skupne višine glavnice 3.664.300.000 EUR in za pripadajoče obresti in stroške instrumentov financiranja oziroma finančnih poslov.

Finančne instrumente lahko, v skladu s sprejetim programom financiranja, izdaja družba EFSF v posameznih izdajah, katerih skupna vrednost glavnice v primeru finančne pomoči Irski, Portugalski republiki in Grčiji ne sme presegati 241 mrd EUR.

Družba EFSF je imela na dan 31. 12. 2012 izdane sledeče dolgoročne dolžniške vrednostne papirje za namen zagotavljanja finančne pomoči:

1. dne 25. 1. 2011 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 18. 7. 2016;
2. dne 15. 6. 2011 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 5. 7. 2021;
3. dne 22. 6. 2011 obveznice v višini 3 mrd EUR z zapadlostjo 5. 12. 2016;

³ Do začetka veljave Zakona o spremembah Zakona o poroštvu Republike Slovenije za zagotavljanje finančne stabilnosti v euroobmočju tj. 28. septembra 2011, je po Zakonu o poroštvu Republike Slovenije za zagotavljanje finančne stabilnosti v euroobmočju znašala višina poroštva Republike Slovenije do skupne višine največ 2,073 mrd EUR.

4. dne 14. 11. 2011 obveznice v višini 3 mrd EUR z zapadlostjo 4. 2. 2022;
5. dne 12. 1. 2012 obveznice v višini 3 mrd EUR z zapadlostjo 4. 2. 2015;
6. dne 8. 3. 2012 obveznice v višini 14,85 mrd EUR z zapadlostjo 12. 3. 2013;
7. dne 8. 3. 2012 obveznice v višini 14,85 mrd EUR z zapadlostjo 12. 3. 2014;
8. dne 26. 3. 2012 obveznice v višini 1,5 mrd EUR z zapadlostjo 30. 3. 2032;
9. dne 28. 3. 2012 obveznice v višini 4 mrd EUR z zapadlostjo 15. 5. 2017;
10. dne 19. 4. 2012 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 19. 4. 2018;
11. dne 19. 4. 2012 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 19. 4. 2019;
12. dne 19. 4. 2012 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 19. 4. 2020;
13. dne 19. 4. 2012 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 19. 4. 2021;
14. dne 19. 4. 2012 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 19. 4. 2022;
15. dne 2. 5. 2012 obveznice v višini 3 mrd EUR z zapadlostjo 2. 5. 2019;
16. dne 4. 5. 2012 obveznice v višini 1 mrd EUR z zapadlostjo 30. 3. 2032;
17. dne 18. 5. 2012 obveznice v višini 0,96 mrd EUR z zapadlostjo 15. 5. 2017;
18. dne 1. 6. 2012 obveznice v višini 3 mrd EUR z zapadlostjo 1. 6. 2015;
19. dne 19. 6. 2012 obveznice v višini 1,5 mrd EUR z zapadlostjo 3. 4. 2037;
20. dne 27. 6. 2012 obveznice v višini 1 mrd EUR z zapadlostjo 2. 5. 2019;
21. dne 11. 7. 2012 obveznice v višini 1 mrd EUR z zapadlostjo 3. 4. 2037;
22. dne 17. 7. 2012 obveznice v višini 6 mrd EUR z zapadlostjo 15. 9. 2017;
23. dne 3. 8. 2012 obveznice v višini 1,48 mrd EUR z zapadlostjo 1. 6. 2015;
24. dne 5. 9. 2012 obveznice v višini 3 mrd EUR z zapadlostjo 5. 9. 2022;
25. dne 23. 10. 2012 obveznice v višini 5,9 mrd EUR z zapadlostjo 30. 11. 2017;
26. dne 14. 11. 2012 obveznice v višini 1,5 mrd EUR z zapadlostjo 02. 05. 2019;
27. dne 04. 12. 2012 obveznice v višini 7 mrd EUR z zapadlostjo 03. 12. 2013;
28. dne 19. 12. 2012 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 19. 12. 2022;
29. dne 19. 12. 2012 obveznice v višini 5 mrd EUR z zapadlostjo 19. 12. 2023;
30. dne 04. 12. 2012 obveznice v višini 6 mrd EUR z zapadlostjo 19. 12. 2024.

Družba EFSF ima na dan 31. 12. 2012 izdane sledeče kratkoročne dolžniške vrednostne papirje za namen zagotavljanja finančne pomoči:

1. dne 19. 7. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 1,49 mrd EUR z zapadlostjo 24. 1. 2013;
2. dne 23. 8. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 1,5 mrd EUR z zapadlostjo 21. 2. 2013;
3. dne 20. 9. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 1,94 mrd EUR z zapadlostjo 21. 3. 2013;
4. dne 4. 10. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 2,0 mrd EUR z zapadlostjo 10. 01. 2013;
5. dne 18. 10. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 2,0 mrd EUR z zapadlostjo 25. 04. 2013;
6. dne 08. 11. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 1,93 mrd EUR z zapadlostjo 07. 02. 2013;
7. dne 22. 11. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 1,97 mrd EUR z zapadlostjo 23. 05. 2013;

8. dne 06. 12. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 1,43 mrd EUR z zapadlostjo 07. 03. 2013;
9. dne 17. 12. 2012 kratkoročni dolžniški vrednostni papir v višini 11,29 mrd EUR z zapadlostjo 17. 06. 2013.

Delež poroštva Republike Slovenije v predmetnih 39 izdajah dolžniških vrednostnih papirjev v skupni višini 157,06 mrd EUR na dan 31. 12. 2012 tako znaša 792,21 mio EUR glavnice povečan za natečene obresti. Delež poroštva Republike Slovenije povečan na 120% oziroma do 165% (za izdaje vrednostnih papirjev po 18. 10. 2011) pa znaša 1,23 mrd EUR glavnice povečan za natečene obresti.